

Apore de trei ori in septemana: mercuri-a
vineri-a si duminica; in septemanele cu
semaini inee numai de doue ori.

Pretulu pentru monarchia:
pe unu anu . . . 10 fl. — cr. v. a;
diometate de anu 5 „ — „ „ „
„ unu patrariu . . . 2 „ 50 „ „ „
Pentru Romania si strainetate:
pe anu 30 franci;
diometate de anu . . . 15 „

ALBINA

Lettres circulares se facu la si prin anii
correspondenti ai nostri, la tote postele, si
de a dreptulu la Redactiune, Stationegassa
Nr. 1. unde sunt a se adresa tote câte
privescu foia. Cele nefrancate nu se pri-
mescu, cele anonime nu se publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de
caracteru privat, se raspunde câte 6 cr. de
linia; repetirile se facu cu pretiu studiu.
Tussea erariale de 80 cr. v. a. pentru
odata, se anticipa.

Prenumeratiuni la „Albina“

se primescu ne'ncetatu, fie de la inceputulu patrariului sau III-lea, si ori de la care nru ori diua, pona la inchiaierea anului,

cu conditiunile si resp. favorurile anunciate in nrulu 63.

Budapesta, in 6 sept. n. 1876.

Intrega Europa, dar mai ales Beligradu si Constantinopelea, suspina dupa pace, numai catu ca ambele parti beligeranti pe facia si cu ele aliatii lor, ce lupta intre sene pe sub mana, prin Slavii sudici si Turci, ambia mai antaiu se-si salve onorea armeloru lor, firesce pentru ca acest'a va se cumpenesca multu la inchiaierea pacii. S'a versatu deci pentru acestu scopu multu sange de doue lune in coce, inse fora ca incordarile de pan' acilea pe campulu de resbelu se fi doveditu altu ce-va, decatu ca acesta tianta este forte anevoia de a se ajunge in acestu resbelu serbo-turcu, caci tote victoriele ce se anuntiara pan' astadi din ambele parti beligeranti se dovedira de problematece, succesele de astadi a unei parti fiindu paralizate prin avantajele de mane a celeialalte. Astfelu acestu resbelu serbo-turcu, in form'a sa de astadi, se dovedi a fi ne inchiaiable cu salvarea, pe deplin, a onorei armeloru nici unei parti ce pe facia porta astadi resbelu.

Despre asta imprejurare a ajunsu a se convinge pe deplin astadi intrega diplomati'a europena si cu ea si Serbiu si Musulmanii. Si tocmai de aceea apoi din tote partile se pandi dupa ocaziune pentru a se pune capetu acestei versari de sange fora folosu intre Turci si Slavii sudici.

De ocaziune potrivita privira Serbiu si cu aliatulu lor de pe sub mana, cu Muscalulu, momentulu candu la finea lunei trecute succese armeloru serbiane a respinge naval'a turcesca asupra Alessinatiloru si apoi a alunga pe Turci cu totulu din Serbia. Atunci ei incepura deci miscarea diplomateca pentru inchiaierea unui armistitiu, carui-a se-i urme pertractari de pace. Si acestei actiuni se alatur'a si intimulu spriginitoriu a Turculu, Anglulu, mai ales pentru ca opiniunea publica in Anglia in adunari continua a desaprob'a portarea guvernulu anglesu in favorea barbariloru de Turci, si totu odata a manifest'a cele mai viue simpatie pentru caus'a crestiniloru din imperati'a turcesca; si acestui-a trebui se urme si Turcuu, dar pentru ca se nu traga cu totulu totu scurt'a la inchiaierea pacii, se puse Turculu de si-incorda tota puterea se repare rusinea cea mare dela finea lunei trecute si asi la inceputulu lunei curenti navali de nou asupra Serbiloru in vestulu Moravei-bulgare si ii fece pe cesti a de se retraseru in intariturele dela Alessinati si Deligradu, er acu ambla se cuprinda aceste doue fortaretie, caci Turculu prin cuprinderea acestora tiene a-si castig'a garantie pentru ca armistitiulu se nu fie folosita numai pentru reculegerea Serbiloru, ci intr'adeveru pentru inchiaierea pacii, carea — fie sub ori ce conditiuni grele — Serbia se trebuiesca a o primi, ne-mai-avendu intaritele sale fortaretie dela Morava, de unde se pota renoi resbelulu.

Cum se vor desvolt'a lucrurile in cate-va

dile, nu scinu; se telegrafeza inse dela Viena, ca puterile europene s'au contiescu ca inca in decursulu septemanei acestei-a se pasiesca colective in Constantinopole si se recomande inchiaierea armistitiulu, precum totu odata se asecura ca Porta va primi acesta recomanda e a poteriloru si fora a-si fi implenitu poti'a cu luarea inca forte problemateca a Alessinatiloru si Deligradulu, de-ora-ce Anglia fece atentu pe Turcu se nu nainte mai multu in Serbia, decatu pana in sudu de Alessinati, caci pentru casulu contrariu Russia de buna sema va se intre cu arm'a in actiune. Asia tienemu si noi, numai catu ca noi, din cele petrecute de o luna pe campulu de resbelu serbo-turcu, mai credemu inca ca Turculu nici nu i-ar succede luarea Alessinatiloru si a Deligradulu, caci de ar pote face ast'a, atunci totu ar face-o pe langa tota admonitiunea anglulu, sciindu Turculu si asi ca cu Muscalulu totu trebus se vina in conflictu, daca nu ach, atunci de buna sema la inchiaierea pacii, si prin urmare eventualitatea de a intra Muscalulu in resbelu totu nu e eschisa; se vede inse ca Anglulu cunosce nepotinti'a Turculu si asi prin asta admonitiune a sa voiesce a acoperi naintea lumii slabitiunea Turculu si a-lu presenta pe acesta de invingetoriu. Desiarta manevra!

Destulu inse ca astadi se vorbesce multu de inchiaierea armistitiulu pe o luna, si se tiene ca la svatulu notariulu curapene ambii beligeranti sunt gata a se convoi in armistitiu.

Ast-feliu celu multu la inceputulu septemanei vijtorie se astepta inchiaierea armistitiulu intre Turci si Slavii sudici, si Europa va se pasiesca apoi ca prin diplomati'a sa se faca pacea. Cu atat'a inse inca nu vom ave pace; de aci nainte are se urme lucrulu celu mai greu: lupt'a intre puterile europene pentru pace, mai antaiu pe cale diplomateca, er de nu va succede ast'a, atunci cu arm'a, pe facia.

In mediloculu acestoru miscari pentru armistitiu si porniri pentru pace, din tote partile se facu pregatiri pentru resbelu, caci nimene nu crede in succesulu pertractariloru de pace, de-ore-ce pan' acu nu essiste nici o contielegere intre puterile europene asupra bazei acestoru pertractari, ba se areta curatu divergenti'a ca precandu puterile turcofile dorescu desfacerea cestiunii de imbunetatie a sortii crestiniloru din Turcia de cea a pacii intre Porta si Serbia cu Muntenegrulu, pre atunci puterile serbofile insistu pe langa deslegarea intr'un'a amendoru acestoru cestiuni. In fruntea celor'a este Anglia si dupa ea Austro-Ungaria, er in fruntea cestor'a este Russia si la spatele ei se ascunde si Germania; apoi statele latine inca nu-si manifestara opiniunile. Se vede deci ca pornirile pentru pace intre Turci si Slavii sudici au se duca cu ocaziunea pertractariloru de pace la conflictu pe facia intre Russia si Anglia, cari potu trage dupa sene intrega Europa in resbelu.

Si tocmai de aceea din tote partile se facu mari pregatiri pentru resbelu; er Serbiu si Muntenegrinii si Turcii se prepara pentru compania de jerna, si Romania si Grecia nu uita a-si renoi pretensiunile la Porta.

Din Bucuresti primimu dela mana amica urmatori'a scire telegrafica:

Dupa informatiuni secure, la initia-

tiv'a Russei armistitiulu acceptatu; impacarea inse forte problematica. La memorandumu Romanii, Turculu amenintandu a observatu ca va da respunsu dupa inchiaierea resbelulu. Aici situatiunea indefinibile.

De pe campulu de resbelu.

Budapesta, 6 sept. n. 1876.

„Érasi Turcii de-asupra!“ Ast'a-i nou-tatea dilei de pe campulu de resbelu serbo-turcu. Si cum ast'a, in urm'a victorieiloru serbiane dela finea lunei trecute? Éca cum:

Turcii batuti de Cernaief si Horvato-vici in partea osteca de Moravei-bulgara, fura apoi respinsi cu totulu de pe pamentulu serbescu din aceste parti; Erub-pasi'a cu ai sei se retrase deci catra Nissa pe pamentu turcescu. Intr'aceea Serbiu se apucara de Ali Saib-pasia din vestulu Moravei-bulgare si la 28 si 29 l. tr. lu-respinsera si pe acest'a pan' la confiniu Serbiei, er la 30 Ali Saib pasia de pe confiniu incercandu se nainte din nou in Serbia catra pusetiunile peraute spre Alessinati, si elu fu respinsu cu totulu de pe pamentulu serbescu, pan' la Supovati.

In acestu tempu inse actiunea diplomateca pentru armistitiu si apoi pentru pertractari de pace era pusa din tote partile la ordinea dilei. Nu numai Turcia, dar tote puterile turcofile sentiau si prevedeau ca Turculu in urm'a victorieiloru serbiane din dilele trecute are se fie tractatu la aceste pertractari de devinsu si prin urmare i se va impune o pace in favorea invingetoriloru. De aci apoi au urmatu svaturi si indemnari ca Turculu se-si incorde tote puterile pentru a repara rusinea patita. Si Porta senti necessitatea, si asculta. Asteliu armat'a lui Erub-pasi'a si a lui Ali Saib-pasia iute se impreuna pe pamentu turcescu langa Nissa, lu'a ajutorie noue de la Nissa si la 1 sept. n. ambii comandanti re-incepura ataculu cu puteri unite contra Serbiloru si anume acu numai pe partea vestica de Moravei-bulgara. De atunci au fost mai multe loviri intre Serbiu si Turci. Éta ce se reporta cu telegrafulu despre acele loviri:

Dupa ce la 30 l. tr. Turcii fura respinsi cu totulu de pe pamentulu serbescu si din partea vestica a Moravei-bulgare si anume pan' la Supovati, la antaia sept. n. se gatiu Serbiu se atace pe Turcii dela Supovati; intr'aceea inse Erub-pasia si Ali Saib-pasi'a se apucara cu tota puterea loru unita de aripa dreapta a Serbiloru si dupa o lupta crancena, de demaneti'a si pana ser'a la 9 ore, li succese a taia legatur'a dintre aripa dreapta a armatei serb-sci si din-re centru si aripa stanga a Serbiloru; aripa dreapta a Serbiloru dupa opusetiune apriga fu silita de Turci a se retrage in pusetiunile intarite dela Alessinati si Deligradu, er Turcii naintara apoi spre nordu si cuprinsera tote pusetiunile din vestulu Moravei-bulgare pana catra Alessinat. Asteliu dara Turcii devenira érasi domni in vestulu Moravei pana catra Alessinati.

Dela acesta di incece lupt'a se continua, fora ca rezultatulu pozitivu se fie inca cunoscutu. Se aducu inse prin foile turco-

fililoru din cele mai triste sciri pentru armele serbiane. Asiá se spune, cá Serbii ar fi fost siliti de atunci încóce sè se retraga cu totulu din Alessinati si anume la Deligradu, lasandu si Alessinati in man'a Turciloru. Dar asta scire se desmintiesce din partea Serbilor., cáci Alessinatiu jacu pe partea ostica de Morava-bulgara, pe unde nu se afla de felu Turci, ér din partea vestică Alessinatiu e aperatu nu numai de riulu Morava-bulgara, unde Serbii potu impedeá cu succesu trecerea Turciloru la Alessinati, dar si de multime de siantiuri si valuri de pamentu si apoi de 14 redute fortificate.

Destulu inse cá astadi lucrulu nu stá bine cu Serbii; érasí sunt Turcii de-asupra. Cu tote acestea nu-i de desperatu, cáci desvoltarea de doue lune a acestui resbelu serbo-turcu ne-a invetiatu, cá tote succesele de pan' acilea au fost totu numai din cele trecetorie si daruri ale capritiosulu norocu; totu mai multu se areta ádeca cá ambele párti beligeranti incepura a se macelári fora de a-si cunosce poterile imprumutate si prin urmare fora a contá atátu pe puterea loru propria, cátu mai vertosu pe slabitiunea presuntiva a contrariulu si asiá a-si increde succesulu mai multu in manele fortunei nestatornice, carea apoi dela inceputulu macelulu si pana astadi totu mereu si-batú jocu si de Turci si de Serbi, redicandu de asupra candu obed'a Turculu, candu a Serbiloru.

Din asta consideratiune deci noi tienemu inca de problematecu succesulu Turciloru dela 1. sept. cu atátu mai vertos cá de câte-va dile nu se mai scie de alte succese turcesci, desi deca ar fi fost de insemnetate mare succesulu turcescu dela 1. sept. trebuia ca de atunci sè ni se spuna cá Turcii intr'adeveru au respinsu pe Serbi din Alessinati; ast'a inse nu numai nu sciu sè ni o spuna positivu, dar inca „P. L.L.“ de astadi si-sprime mirarea cá daca intr'adeveru Turcii au strabatutu in vestu de Morava-bulgara pan' la Alessinati inca la 1. sept. atunci de ce nu se mai reporta despre cele ce ispravira Turcii de atunci încóce cu Alessinatiu, si din asta tacere turcesca „P. L.L.“ nu póte a nu-si vedí neliniscea cá dieu succesulu Turciloru dela 1 sept. inca totu nu se pote privi de statornicu, ci mai multu de unulu trecetoriu. Si intr'adeveru asiá se si vede a fi; este acest'a succesu urmare a unei navaliri impetuose, spriginite pan' la unu momentu de nococu, dupa cum furu si navalirile turcesci de mai nainte la Saiciar, apoi la Cnesevati si mai apoi la Sin-Stefanu. Precum in tote aceste locuri Turcii respinsera numai ante-posturi serbesci, tr'apoi candu avura a dá facia cu grosulu armatei serbesci trebaira sè apuce fug'a dupa mari perderi, asiá sperámu cá se va templá si acú; si la asta ne îndreptatiesce multu nu numai tacerea Turciloru dela 1. sept. încóce, dar si imprejurarea cá am vediutu pe Turci cá pan' aci si-cercara noroculu sè intre in Serbia pe trei locuri, dar totu fora succesu. Viitoriulu ni va aretá deca ni se vor impleni sperantiele.

Precandu astfeliu stau lucrurile aci la Morava-bulgara, se telegrafeza cá lupt'a s'a re-inceputu si pe lin'a dela Ibar in sud-vestulu Serbiei, precum si la Drina in vestulu Serbiei. — La ambele locuri se spune inse cá atátu Serbii, cátu si Turcii au numai pucina armata si de aceea lovirile acestora nu-su de ce-va insemnetate; este caracteristicu inse cá aci, ne-fiindu Turcii de doue si de trei ori mai multi ca Serbii, acestia in lovirile cu Turcii totu mereu se dovedescu de superiori. —

Pe campulu de resbelu muntenegri-no-turcu s'a inceputu de nou lupt'a si anu-

me Muctar-pasi si cu Geladinu navalira din Hertiegovina in partea nord-vestica a Muntenegrului pe la *Grahovo* si *Baniani*, ér armat'a turcesca din nordulu Albiniei navali in sululu Muntenegrului catra *Cuci* si *Sus*. Sciri din aceste párti inse nu avemu; lovirile se asteptara in dilele trecute.

Pe Tegethof l. Rusciucu, 28 aug. n. 76.

(*Trei dile si trei nopti pe Dunare, de la Budapesta pon' la Giurgiu si Bucuresci.*) Imbarcandu-me vineri nópte in Badapesta pe „*Elisabeth*,” unulu dintre cele mai bune bastimente ale societatei de vapóre pe Dunare, si tienendu o revista peste poporatiunea dejá asiediata pe eu, i-am descoperitu marea scadere, cá era *pre micu* pentru atát'a lume si povara ce incarcase, si lume si cu povara inca totu mai sósia si continuá a sosi pon' la sunsetulu alu treilea de pornire, punctu la 11 óre. Indesulé'a era straordenaria si capitanulu na vei cátra nevoia strimtoriei comuni ni mai adause observatiunea, cá fiindu ap'a fórte mica, tocmai pentru impozarirea *pre mare* a vasulu avemu sè suferimu intardiari!

Ei bine, ce-mi pasa; cáci tienu de multu la regul'a, cá ori de câte ori voiu plecá la unu drumu lungu, cu medilóce de comunicatiune ce nu aterna de la mine, sè fiu pregatitu pentru tóte; nemic'a sè nu me supere si confunde. Astfeliu precandu tota lumea se amariá pentru strimtóre si caldura, eu m'am intinsu langa o mésa pre trei scamnutie campestre si am dormitu pona candu pe la 5 de deminétia m'au desteptatu radeile aurie ale mandrului sóre!

Dar sè revinu la revist'a mea, resp. la esperint'a cascigata prin ea.

Multimea era atátu de pestritia, de poliglota, casi peste totu Orientele Europei, incependu de la Laita, va sè dica cu totu cu necredintiosii nostri frati magiari, cari cane-canesce s'au despartitu de noi si de Oriente si prin legatur'a dualismulu, prin utopí'a lui Deák, unic'a pre care a avut'o dóra in óta viét'i'a sa, s'au legatu de Nord si Vest, pentru a-si cascigá libertatea capelui din lantiu! Cu unu cuventu, multimea era icon'a genuina, asiá dicendu fotografi'a totulu. Maioritarea firesece *slava*, dar de cele mai d fente dialecte, si asiá neconoscendu-se si ne'ntielegendu s; de unde din partea loru nu se audiau de cátu sioptiri, precandu din gur'a ovreiloru si a nemitoru germanismulu imparea a predominá in discursu si comunicatiune; ér vocea magiara, desi in minoritate, resuná cu trufia prin tote spaciere navei si ei se acomodau toti cáti pricepeau si sciau se dica trei cuvinte in ea. Câteva famine si cáti-va juri romani vorbiau acusi romanescce, acusi francesce, si apoi inca duoi catogeni catolici, unulu din Roma, missionariu pentru Oriente, ér altulu din Viena, dóra missionariu pentru Ungaria, cari conversau latinesce si caroru manedí desu de deminétii me recomandai si insoci si eu in aceeași limba, éprezentandu propriamente *lumea latina*. Turci si greci si armeni erau fórte pucini si fórte tacuti.

Va sè dica vocea cea sonora dominante era a *magiariloru*; acésta virtute li-a mai ramasu. Dar ea nu se estíase decátu pona cátra Mohaci, vr'o 30 de mile de la Budapesta in diosu; de aci mai incélu pona cátra Palanca-Baciului, ea deveni totu mai piano, ér de aci mai la vale fórte sporadica, incátu la Drencova, unde passerimu pentru pericolulu apei mice, trecura de pe „*Elisabeth*” pe micutiulu bastimentu „*Maros*,” nu mai remase intre ei, decátu unu brieu essemplariu, unu telegrafistu, comandatu dela Alba-Regia, din mediloculu Magiariei, la Rusiava, in mediloculu Romaniei, fora sè scé unu cuventu rominesce!

Dar sè mai retornámu nitielu la etrografi'a si caracterulu nationale alo passageriloru *Elisabethei*.

Cu cátu mai multu se desbarcau magiarii si jivacii, cu atátu mai multu si redica capulu *slavismulu*. Elementele diverse, im-

prasciate, mereu se alegiau in grupe, grupete mereu se apropiu si incercau a se pune in comunicatiune si contielegere unele cu altele si a formá *unu intregu organicu*. — Cine nu vede aci in miniatura procesulu politicu-nationale celu mare alu seclului si specialmente alu epoeci de facia?!

Pe clasea prima si a dou'a impartiti se aflau vr'o 20 de muscali, cu multu bagagiu, multe pachete mari si mice, toti si tóte portandu crucea rosia in campu albu, ádeca de la o ambulancia. Acesti ómeni, intre cari se aflá si redactorele de la „*Ruski-Mir*” din Petrepolu, si intr' un'a si cealalta classe, ocupau loculu si mesele loru separate, si pona colo cátra *Essecu*, capital'a Slavoniei, se portau fórte monotoni; de aci mai la vale inse incepura a li se deschide mai bine si ochii si gurele; ér la Neoplanta, manedí, sambata séra pe la 8 óre, imbarcandu-se mai multi serbi distincti, cari aveau telegrame directe din Beligradu despre invingerea si triumfulu serbianu de joi la Alessinati, intusiasmulu nationale de o data rupse tóte stavilele de reserva si mai incolia, pon' la Semlinu, unde cei cu crucea rosia si multi altii se desbarcara, lumea de pre bastimentu era a slavismulu si jubiliu nemarginitu! Vai de domni magiari, deca ii ar ajunge sórtea, pre care li-o predicea cu voce balta ilustrulu publicistu muscau de la „*Ruski-Mir*!” Bine cá cei 3—4 domni magiari ce se mai aflau pre naia, nu pricepeau o vorba muscalesce. Eu in acésta cale, si mai vertosu acésta nópte, a o mi'a óra in viét'i'a mea m'am convinsu, cá in positiunea geografica a Romaniloru dacici, cátu de necesaria este politiculu nationale conosciint'a limbiloru slavice, si anume a celoru mai respandite, a sudo-slaviloru si a Muscaliloru!

Cátu timpu am statu si am ascultat eu discursulu acestoru domni Muscali intre sine si cu Serbi ce se apropiu de ei, n'am auditu amintiudu pre Romani mácar cu o vorba; par' cá Romanii nici n'ar fi, séu ei, slavii nici n'ar scé, séu n'ar vot a scé de densii!

Inca o dovéda cá slavismulu s'a ingagiatu la deslegarea cestiunei Orientali fora nici o privintia la milioanele de Romani; inca o dovéda, cá atitudinea nostra politica-nationale de pona acuma nici n'a fost calificata dá ne impune de factore si aliatu *slaviloru*, nici *contrariloru loru*! Si unii si altii ne considera de elementu fora valóre si consciintia propria, de elementu cóna séu unéita, care de sine poruesce dupa celu mai potericu, ori cine ar fi acéla! —

Cu desbarcarea de sambata nópte spre domineca la Semlinu, viét'i'a si miscarea politica pre vaporulu nostru par' cá se stinse de o data, casi candu s'afli lumina! Poporatiunea se reduce la a patrí'a parte; Romanii inceputu a prevale, dormindu bine, sculandu-se in tardioru, apoi mancandu bine si petrecendu si prin jocu de cárti, de siacu si in discursuri mai multu de natura privatu séu de politica fórte superficiale si unilaterale! Numai dupace dela Drencova si Rusiava cu usiurelulu „*Maros*” esiramu din strimtori si peste cataractele porte de feru la *Turnula-Savrinu*, si aci ne imbarcaramu mai inmultiti, pe marele si solidulu „*Tegethof*,” si dupa ce o furtuna cumplita, spre norocire toc ai in cea mei favorabile parte a Danarei, intre Cladova si Berza-Palanca, ne constrinse a ne apropiá mai multu unlu de altii si a fi mai comunicativi unii cátra altii, numai d' aci in colá, contribuindu póte si ecinetatea din minutu in minutu totu mai aprópe de teatrulu celu crunta a resbelulu, incepura mereu a se desvoltá discursuri interesante si serióse, politice si sciintifice despre Romani si Romanime, despre trecutu, presente si viitoriu, cari discursuri mereu devenira generali si incaldindu animele fecera placuta si iute trecetória caletori'a domineca séra si luni nainte de mediadi, incátu toti cáti mai nainte ta e se tein au cá au sè ajunga pré tardiu la *Giurgiu*, candu luzi la unulu se ve-

diura la Rusciuc, in facia cu Giurgiu, li se pare ca pre curendu au ajunsu, si unii si propusera a contiua discusiunea interesante si de la 5 pon' la 7^{1/2} ore de sera, pe trenulu ce ne va transporta din Giurgiu la Bucuresci.

Despre aceste descursuri interesante, precum si despre petrecerea de 4 ore in Giurgiu, unde precum intielegu tocmai se tiene tergu mare, seu „bulciu de tieira,” cum se dice pe aici, pre cum si inca despre alte esperiintie pe Dunarea turco-romana, in cea mai de aproape corespondentia. —

Congresulu Internatiunale statisticu intr'a IX. sessiune.

Sunt 25 de ani de candu intr'a in vietia asta institutiune folositoria si multu promititoria pentru progresulu omeninii, caici statisticulu cu puternicia, elocintea si convingetoria arma a cifreloru nisuieste intru a descoperi arceanele naturei din studiarea aparitiunilor sociali si de aci apoi precum de o parte se denota pedecamentele, astfelu de alta parte se areta mediele intru a nainta pe adeverat'a cale a culturei.

Nascerea Congresulu internatiunale statistica o detorimu eruditulu A. Quetelet. Multu bine a produsu acestu congresu dela inaintarea lui si si mai multu promite, de candu in trecut'a sessiune din Petruburgu si institui o comissiune centrale permanente.

Astadi acestu Congresu si tiene sessiunea sa aici in Budapesta. Inca joi 31/8 sosi sera membrii congresulu aici, si in acesta di comissiunea centrale permanente tienu o sedintia pre-alabile, carei-a i urma vineri, 1. sept. deschiderea solemna a sessiunii.

In sedintia comissiunii delegatii oficiali, resp. referintii depusera pe biroulu presiedintelu raportele lor despre tote publicatiunile statistice ce se fecera in terele lor in periodulu de 4 ani dela trecut'a sessiune, pan' astadi, precum totu o lata reportara si despre stadiulu in care se afla lucrarile de statistica internatiunale comparata, cu a caroru essecutae f'ra infarcinate respectivelu tiere in sessiunile trecute a congresulu.

Un buletinulu de di nr. 3 si 4 aflamu cu multa placere ca in sessiunea trecuta si Romania f'u insarcinata cu lucrarea statistica internatiunale si comparata, din intrega lumea, asupra societatiilor de asigurare contra grindinei si a epizootieloru. Representantele Romaniei, dlu Pencovici, deci inca a datu in asta sedintia sema pe largu despre starea acestei lucrari, precum si dsa a depusu pe biroulu presiedintelu reportulu seu in limb'a franceza despre lucrarile de statistica din Romania in trecutulu periodu de patru ani, 1872—1876. Este acestu reportu o lucrare insemnata, din care se vede lamuritu, ca serviciulu generale de statistica din Romania s'a pusu seriosu pe lucru; ne sentimu deci indemnatu a publica acestu reportu in estensiune.

La acestu totu mai insemnamu cu multa satisfactiune, ca bravulu delegatu alu Romaniei, dlu A. Pencovici, la reportulu ce fece delegatulu oficialu din Svedia despre insemnata lucrare internatiunale de statistica com; aiata asupra populatiunii, (facuta in urma insarcinariu Congresulu din sessiunile trecute,) in acesta sedintia lu'a cuventulu si dechiar'a ca nu pote recunosece de essacte datele statistice privitorie la Romania, de-ora-ce acele cifre din tabelele publicate au fost procurate biroulu de statistica din Stocholmu nu directe de catra oficiulu centrale de statistica din Bucuresci, ci au fost cerute agentelu diplomatecu alu Romaniei din Constantinopole, carele dela sine a comunicatu datele statistice in privint'a populatiunii din Romania!

La acesta dechiaratiune a dlui Pencovici, delegatulu Svediei n'a potutu raspunde nemica, ca ei lucrarea de sub intrebare nu fu essecutata de elu, ci de al'u membru alu congresulu, care din cauza morbulu nu potu partecipe la sessiunea actuala.

De asemenea mai notamu ca dlu A. Pencovici fece observatiunea si la reportulu delegatulu oficialu din Italia, dlu Bodio, caici in lucrarea ce present'a acest'a, (totu in urma insarcinariu congresulu din sessiunile trecute,) asupra statisticei internatiunale si comparate despre societatile de economfa, nu se vede fugurandu Romania, desi si acesta tiera a procuratu Italiei datele statistice cerute. La acest'a dlu Bodio a respunsu, ca in lucrarea ce present'a este anume vorba despre societatile propriu dise „Caisses d'epargnes,” cum inca nu s'au infiintiatu in Romania; de aceea n'a potutu publica inca tabelele primite din Romania asupra societatiilor co-operative de economfa, ce s'au procuratu Italiei de oficiulu centrale din Bucuresci, cari inse s'au publicatu in analile comissiunii centrale de statistica din Italia. —

Vineri se deschise cu multa pompa si dintiele Congresulu. Trecendu peste formalitatile din sedintia solemna, insemnamu ca la asta ocaziune s'au tienutu unele descursuri intru memori'a a cator-va destinsi membri ai congresulu, ce repausara in decursulu periodulu de 4 ani, 1872—1876, si intre acei-a si asupra fundatoriulu congresulu A. Quetelet.

In sedintia de dupa amedi se constitui congresulu, si apoi de atunci se continua lucrulu in sectiuni.

Cu viua placere venimu a nota aci, ca dlu A. Pencovici, delegatulu oficialu a Romaniei, f'u proclamatu de vice-presiedinte a Congresulu, de care onore — dupa cum spune „P. Ll.” — se bucura numai representantii stateloru ma i; de almentea nu potemu a nu atinge aci, ca am observatu ca dlu Pencovici intimpina multa simpatia la toti membri congresulu, ceea ce denota ca Romania e reprezentata cu multa demnitate.

La urma notamu, ca in espusetiunea grafica a congresulu am-vediatu din lucrarile statistice a Romaniei:

- 1) Reportulu delegatulu oficialu despre lucrarile statistice pe periodulu 1872—1876;
- 2) Lege si reguamentu pentru reorganizarea serviciulu generale de statistica din Rusia, testu in limb'a romana si si in cea oficiala a congresulu, adeca in cea franceza;
- 3) Miscarea populatiunii din Rusia pe ani 1870—74, patru volumini;
- 4) Statistic'a penitenciare pe 1874;
- 5) Statistic'a agricole pe 1870—72;
- 6) Statistic'a comerciulu esteriore, importu si esportu pe 1876—1873;
- 7) Statistic'a judiciare pe 1869—1876;
- 8) Indicile comuneloru din Rusia pe ani 1873 si 1876;
- 9) Statistic'a telegrafo-postale pe 1874 si 1875. —

Sabesti, Transilvania 2 sept. 1876.

In 4 septembrie a. e. s'a inchiaiatu scump'a comedia sassesca in form'a ei de pana acuma. Atunci-a noulu comitatu alu Sabiului va tiene prim'a sa congregatiune pregatitoria si va pune capetu existentiei celoru 11 cercuri istorice ale fundulu regiu, cari in mai multi secli de la intemeierea loru incóce au fostu martori activi si passivi la multe reformari, si restornari in statu. Daca acesta reformare va fi de mai mare durata, decatu cele premarse, nu sciu; inse atát'a nu potiu nega, ca dilacerarea fundulu regiu si strafomarea lui in comitate este impreunata cu importanti consecutiie, cari in tempu scurtu ni se voru infaciosia in tota goletatea loru . . .

Fia care scaunu de pana acuma a fundulu regiu s'a grabita deci a mai tiene ultim'a sa adunare, caici cine scie candu o va mai poté face.

Astfelu si representantia scaunulu nostru a tienutu eri ultim'a sa sedintia d'abie lipsindu duoi, trei membri.

Cele mai multe obiecte au fostu curenti,

si pertractarea loru a ocupatu celu mai pucinu tempu.

La obiectulu despre tramitarea unei deputatiunii spre gratularea si salutarea noulu comite supremu in Sabiu prin majoritate prepanderante si din motive ratiunali s'a aflatu potrivit a nu se tramite, d'ora-ce in 4 sept. membrii representantiei scaunali in frunte cu presiedintele loru negresitu voru fi acolo, cu care privilegiu tote se potu plini, fara a face spese superflue averei scaunulu.

Era magistratulu si representantia orasiulu va tramite cate duoi deputati, cari adi au si plecatu la Sabiu.

Alu doinea obiectu a fostu cererea preutulu sassescu din Petreni pentu portiunea canonica, pre sema sa si a urmatorilor sei, din averea comunale.

Una lunga discussiune, provocata prin recriminatiuni natiunali ale amintitulu preutu luteranu, membru alu representantiei scaunali, s'a incinsu la acelu obiectu, care inse s'a terminatu prin loialitatea majoritati romane, concedandu amintitulu preutu portiunea canonica, desi colegulu seu, preutulu romanu gr. or. are cu multu mai pucina portiune, si proportionalminte mai mici unu venitu.

Cu cale ar fi fostu a pune stavila acestoru donatiuni sassesce a averii nemobili a comunitatii pre sema preutulu sassescu. Ajunga catu s'a facutu pana acuma, fora controla, fara respundietate, caici a fostu pre multu, precum vedemu chiaru si aici la noi, unde preutulu sassescu pre langa lefa anuale, de 5000 fl. v. a are inca si 70 jugere de pamentu, era preutii, chiar si protopopulu romanu, nici una lefa otarita si numai 14 jugere pamentu cu totulu la oalta; stau mai reu decatu unu capeianu luteranu sassescu.

Eca si aici efectulu manipulatiunii sassesce de pana acuma.

Conclusulu representantiei scaunali, precum si sirgutorii acelu-a, m'au suprasu torte; ei pare ca au uitatu, ca „istoria est magistra vitae.” Me mangaiu inse ca desi acest'a n'a fostu cea d'antainu, dar va fi cea din urma incercare succesa. —

Si acuma se dicemu si noi: fia tierin'a usiora scaunulu nostru, ca a traitu chiar si anu lui Matusalem! —

Cu incordare acceptamu ispravile nouei congregatiuni comitatense a Sabiului, despre a carui binefaceri produse pre la noi asemenea va voiu reporta la tempulu seu.

Corresp.

Sub datulu de 4 l. c. primimu din Deva urmatori'a seite telegrafica:

Astadi noulu comitatu alu Uniaderei s'a constituitu. Romani si Sasi din partile adnesse Uniaderei desvoltara o lupta energiosa pentu dreptulu de autonomia a municipieloru loru, pentu limb'a protocoloria a noulu municipiu. Resultatulu morale pentu Romani si Sasi demnu de lupt'a loru in contra supmatiei magiarisatorie.

Correspondentele.

De sub ritulu Cruciloru, Aradu, 76.

(Inca un'a caracteristica pentu portarea domniloru de la putere.) Domni magiari din Comitatu nostru la anulu 1873, pe tempulu colerei, nu sciu din ce interesu comune propusera cladirea unei linie de cale ferata dela Aradu la Ienopolea. Ne intrebamu, de unde acest'a? caici prin aceste parti articlii de esportu nu reclama astfelu de intreprindere casi pe aiurea deca nu dora padurea din Ienopolea, care in duoi ani ar lifera tote lemnele sale cu radecini cu totu dlui Valdfisch in Aradu, ori deca pote n'a reclamatu acea cale poft'a tisturilor, de honvedi de a merge pe calea ferata pana la Aradu la mancari si bere buna! Destulu inse ca acesta intreprindere a domniloru naibei priu organele impunatorie se si comunica fara amenare cu comunele invecinate pe unde era a se cladi acelu drumu

de feru, de ore ce pe contulu acestora era intentiunata cladirea, si anume astfelu, ca fiesce care comuna se fie deobligata a contribui la intreprindere ore-si-care suma proleptata de Vicespan si consortii lui. Totu in ver'a anului 1873, pretorii cercuali la mandatu si navalira ca lacustele prin comunele respective, capacitandu si infuintiandu la reprezentatiile comunale ca se se declare cu ceva ajutoriu pecuniare la acesta cladire; er deca nu voru ave, seu de nu voru fi in stare prin repartitia in terminu de 3 ani a plati sum'a deobliganda, atunci comitatulu le indruma a lua imprumutu de la banca din Budapesta pe termine de 32 de ani cu amortisatiune si atunci ele, comunele, se voru considera de actiunarie. Comunele de o parte vedindu ca unu asi terminu lungu nu pote fi periculosu de a nu ajutora intreprinderea, deca are intentiune salutaria, era ue alta, spunandu-se ca fiesce care comuna in jurulu si otarulu seu, deca va suport'a lucrulu cu dilele ce se vor cere la cladire, ea singura va folosi banii cu cari are se concurga ca imprumutu.

Aceste apromisiuni au datu ansa de comunele provocate s'au deobligatu la cladire, fiesce crediendu-se a fi in positiune favorabile si pentru sine incesi. Dar acuma ce se vea? In toam'na anului trecut'na ne intalnimu cu pretorii cercuali colindandu pe la comune altcum, si anume asi, ca banca din Budapesta au negatu imprumutulu, si ca acuma s'a aflatu alta banca, care insa numai pe 5 ani credit'za. Poporulu vedienau inse acesta speculatiune s'a opusu, dicendu ca cu acest'a nu lega nici unu obligamentu. Si cu tote pretoreie intetia subscrierea obligatiunei, spunendu catra poporu, ca deca se opune, atunci obligatiunea legata pe 32 de ani va ave valore si pentru asta banca. Poporulu vedienau astieniu de terorisari, au renoitu obligatiunea cu banca acesta din urma. Asia s'a intamplatu de Comun'a Seleusiu au subscrisu 3000 fl. v. a. comuna seraca constatatoria abia din 2000 suflete, si acest'a a facut'o pentru ca se temea de urmari rele; vreu se dieu, se temea, ca va cade in procesulu Sirienitoru, cari apelasera cele 12 mii de floreni ce le-au subscrisu vr'o cati-va membrii ai reprezentantiei comunale inca bancei din Budapesta, care adu ue feliu nu pote fi indreptatita a pretinse dela Sirieni, de ora ce ea au abdisu de a credea, si totusi ei perdura procesulu pana acu la doue foruri, si acu se ada la forulu supremu acea apelata a lor? Ba se vorbesce ca Sirieni si la acestu foru au perdutu, si ca dej s'au si facutu pasi din partea domniloru dela putre pentru esecutiunea averiloru membriloru Comiteturu Comunale. Din acestu motivu deci s. Comun'a Seleusiu au legatu contractu cu domnii de susu, respective sa deobligatu la cladirea drumulu de feru. Dar mai frumosu e ca lucrulu cu diu'a nu se da omeniloru din comuna precum era vorba, ci omenioru veniti dela Segedinu si Dobritienu, fiesce ast'a nu fara cauza bine-cuventata; caci cladirea nuda concredinta unor spaii, acestu au mancar'i si beutari la sine, cari poporulu lucratoru cu ori ce pretiu tiebue se le cumpere acedensii, si acesta o facu cei veniti din indepartare, era cei de aici nu, de ora-ce acestu le au ei acasa cu unu pretiu forte moderatu. Apoi ca se treca cu pretiu bunu acele mancar'i si beuturi, plat'a de diu'a o punu la unu pretiu forte bagatelu, fiesce numai ca omeni nostri se nu marga la lucru, era celoru din indepartare li promitu ceriulu si pamentulu numai ca se-i veda veniti ale', unde apoi numai cupa ce sosescu li se spune despre adeveria'a stare a lucrulu. Apoi ce se face? stau la lucru ca ca a reintorce li e greu, fiindu ca avuse mari spese.

Astfelu se lucra in tier'a nostra pentru binele poporulu. Intre imprejurarile triste de

astadi, candu poporulu in mai mare parte n'are ce manca; candu esecutorii de dare ludespoia pana si de sumanulu din spate, lu-mai silescu stepanii a li face drumuri de lussu, si si aci lu-mai despoia. Seraca ti'era! Seracu poporu! Ce bataia a lui Ddieu!

u—a.

PUBLICATIUNI TACSABIL

CONCURSURI.

Distemisandu-se salariulu pentru scol'a romana de fete din *Satulu-nou*, prin reprezentantia comunale, scaunulu scolastecu escrie pentru acestu postu concursu cu terminu de 6 septemani, acest'a socotindu-se dela prim'a aparere in foi a „*Albina*.”

Emolumintele sunt:

- 400 fl v. a. salariu anuale in bani gata;
- 60 de fl v. a. pentru cortelu,
- 2 fl 10 cr, v. a. pentru scripturistica;
- lemnul numai pentru invetatoriu 4 orgii si $\frac{1}{2}$;
- o gradina de legume estravilana de 800 \square °;
- dela fiecare inmormentare, de va fi postitu, 50 de cr, v. a.

Concurentii pentru acestu postu voru ave pre langa indatratele documinte a alatur'a pet tiunei loru inca unu reversu de acelu cuprinsu, ca in casu de va fi alesu si-va tiené de detorint'a cantarea in tote Dominecele si Serbatorile, in S. Biserica, fara de a mai pretinse pentru acesta vre-o remuneratiune speciale.

Concurentii au a-si tramite petitiunelu loru consiliulu scolasticu din *Satulu-nou* prin pretur'a cercuale din *Satulu-nou*, langa *Panciova*, in fostulu confiniu militare.

Pentru consihulu scolastecu din *Satulu-nou*: antistele si presiedintele scaunulu scolastecu *Wenz*. 1—3

Pentru st tiunea invetatorésca gr. or. din *Mziessiu*, cerculu inspectorulu alu *Beiusiului* se escrie concursu, cu terminu pana in 8 sept. v. a. c.

Emolumintele: 100 fl v. a. in bani; 10 cub. bucate, jumatare graú, jumat. cucurudiu; 2 mesuri de pasula, 5 stangeni de lemne; si cartiru cu gradina.

Doritorii de a ocupa acesta statiune, voru ave a si tramite recurselu loru indiestrate cu documintele de lipsa subscrisului inspectoru in *Beiusiu*, (*Belenyes*) pana la terminulu desiptu.

Beiusiu, 20 avg. v. 1876.

Vasibu Popp, protop. ca inspectoru cerc. de scóle, in contielegere cu comitet. par concerniate. 1—3

Langa batrenulu invetatoriu dela scol'a confesionale gr. or. din comun'a *Scaiusiu* in protopop. Lugosiulu, cottulu *Carasiulu*, fiindu lipsa de unu suplinte, se escrie concursu cu terminu pana la 5 septembrie vechiu a. c.

Emolumintele suplintelu: 200 fl v. a. salariu nualu, 10 fl pentru scripturistica, 3 jugere pamentu arat riu, 6 stangeni de lemne, un cartiru a-se incald'i si scóla, cartiru liberu cu gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru intravilanu si $\frac{1}{2}$ jugeru estravilanu.

Concurentii au a-si adres'a recurselu loru instruate in inielesulu statut. org. catra *u. simoniu parochiale* gr. or. din *Scaiusiu* si a-le tramite dlu *Georgiu Festeanu*, protop. in *Lugosiu*.

Comitetulu parochiale,

in contielegere cu dlu protopopu tractuale.

2—3

In urmarea ordinatiunei Ven. Consistoriu de 1. iuliu fr. 1742/384 scol. a. c. pentru statiunea invetatorésca la scóla gr. or. conf. din comun'a *E. Simandu* se escrie concursu nou, cu terminu de alegere pe 29 avg. s. v. a. c.

Emolumintele: 300 fl; 10 cubule de graú, sovintie dupa pretulu piatulu dupa cartaru; 8 orgii de lemne din cari este a se incald'i si scóla: 12 fl pentru curatirea scólei; pentru rechisite de scrisu 3 fl; dela inmormontari mari 40 cr, dela cele mici 20 cr. Cortelu liberu si gradina de legumi.

Recurentii au a produce, in inielesulu statutulu organicu: testimoniu de calificatiune cu calculi buni, testimoniu despre absolvirea preparandiei si atestatu de botezu si de moralitate. Potu recurge si clerici absoluti. Recursele bine instruite sunt a se adres'a catra Comiteturu parochiale si a se tramite la Inspectorelu scolariu in *Comlosiu* per *Uj Sz. Anna*.

Datu din siedinti'a Comiteturu parochiale, tienuta la 8 avg. 1876. In contielegere cu inspectorelu scolariu: *Constatinu Popoviciu*. 3—3

In urm'a decisiunei de sub nr. 4/876 a Comiteturu parochiale, pentru repararea si varuirea pe din laintru si pe din afar'a a bisericii gr. or. din *Macea*, fiindu preliminati si lasati in locu 400 fl, spre acestu scopu se va tiené licitatiune minuenda in *Macea* la casa comunei, in 6 sept. 1876 d. a. la 2 ore.

La asta licitatiune se invita deci a se present'a voitorii de a primi pe sine lucrulu. Conditiiunile se potu vedé la subscrisulu.

Macea, in 29 avg. 1876.

Georgiu Bragea, presiedintele comitetulu 2—2

Se escrie concursu pentru ocuparea postulu de invetatoriu ori invetatoria la scóla de fete in *Ianov'a*, cu care sunt legate urmatorile emolumente:

In bani 120 fl v. a.; 40 meti graú, 4 stingeni de lemne, 1 lantiu livada si cortelu liberu.

Recursele cuviintiosu instruite si stiliate catra Comiteturu parochiale se se asterne inspectorulu de scóle pana in 4 sept. s. v. a. c. Competitorii din acesta comuna, pe langa asemene calificatiune, vor ave preferintia.

Din siedinti'a Comiteturu parochiale, tienuta la 28 iuliu 1876. — Cu scirea si invoierea mea: *Dr. Vasiciu*, insp. de scóle. 3—3

Devenindu vacante postulu invetatorésca dela scóla de fete din comun'a *Chesintiu* in Protopresviteratulu *Lipovei*, se escrie concursu pentru indeplinirea lui pona in 8 septemvre a. c. cal. v. in care diu'a va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: 300 fl v. a.; 12 chible de graú; 8 orgie de lemne, din cari are a se incald'i si scóla; 11 fl pausalu scripturisticiu, cartiru liberu cu $\frac{1}{4}$ jugeru de gradina.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si asterne recurselu, prevediute cu testimoniu de preparandia si de calificatiune, pana la terminu, per post'a ultima *Hidegkut*, avendu recurrentii in un'a din dominice seu serbatori a se infacisia la sant'a biserica, pentru de a-si areta desteritatea in cartari. —

La postulu acest'a potu recurge si dintre femeile pregatite pentru invetatiorese.

Chesinti, in avg. 1876.

N. Stoianu, mp. presiedintele, comitetulu par. si dir. loc. 3—3